

ಆರ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ*
ಹೆಚ್. ಆರ್. ಹೇಮರಾಜು**

ಹುಣಸೂರಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಮಾಧಿಗಳು - ಒಂದು ಹೊಸ ಶೋಧ

ಶ್ರೀಯುತ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸರವರು ಮೈಸೂರು ಗೆಸೆಟಿಯರ್ ನಲ್ಲಿ, ಹುಣಸೂರಿನ ಹಳೆಯ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರುದ್ರಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮೂದಿಸುತ್ತ, 'ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಮದರಾಸು ಕಮಸ್ವೇರಿಯಟ್ (ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ) ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕ್ಯಾಟಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ (ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖೆ)ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅವರ ಕಾಲ ೧೮೨೧ ರಿಂದ ೧೯೦೧' ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿರುತ್ತಾರಾದರೂ, ರುದ್ರಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಹುಣಸೂರು ಕಾಫಿ ವರ್ಕ್ಸ್ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಕಣತೀರ್ಥ ನದಿಯ ಪೂರ್ವದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರುದ್ರಭೂಮಿ ಪತ್ತೆಯಾಯಿತು. ಪೂರ್ವ - ಪಶ್ಚಿಮ ಸುಮಾರು ೧೨೦ ಅಡಿ, ಉತ್ತರ - ದಕ್ಷಿಣ ೩೦೦ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ರುದ್ರಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ ಗೋಡೆಯ ಸುಮಾರು ಭಾಗ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದ ದೊಡ್ಡ ಗೇಟು ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದ ೩೨ ಸಮಾಧಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೨೬ ಸಮಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ವಿವರಗಳು ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ೭ -೮ ಸಮಾಧಿಗಳು ಭಗ್ನಗೊಂಡಿವೆ.

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಸಮಾಧಿಗಳು ನಾಲ್ಕು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನವು ಗಾರೆ ಮತ್ತು ಸುಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲಾಗಿವೆ. ಉಳಿದ ಕೆಲವು ಸಾಣೆ ಹಿಡಿದ ಕಡಪ, ಹೊಳಪುಗೊಳಿಸಿದ ಗ್ರಾನೈಟ್ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲು ಹಾಸುಗಳನ್ನು

ಹೊಂದಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಮೃತಶಿಲೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿವೆ. ಕಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ಅಮೃತಶಿಲೆಯ ಸಮಾಧಿಗಳು ಎರಡು - ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲುಬೆಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಹಾಸುಗಳಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿ, ಖಾಲಿ

* ನಂ. ೫೭೪, ಎಸ್. ಆರ್. ಎಸ್. ಕೆ. ಕೆ. ಇ. ಬಿ. ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಹುಟಗಲ್ಲಿ, ಬೆಳವಾಡಿ ಅಂಚೆ, ಮೈಸೂರು - ೫೭೧ ೧೮೬.

** ನಂ. ೫, 'ಡಿ'ಬ್ಲ್ಯಾಕ್, ಟೆಲಿಕಾಂ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, ಇಂದಿರಾನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೩೮.

ಜಾಗವಿರುವಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಂಪು ಗ್ರಾನೈಟ್ ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೧ರ ಸಮಾಧಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದು, ಬುಡವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಗುಡ್ಡದ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ - ಕೆಳಗೆ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿದ ಪತ್ರ (ರಾಯಸ್) ದಲ್ಲಿ ವಿವರವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಗಂಟುಗಳುಳ್ಳ ಮರದ ದಿಮ್ಮಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗಾರೆ ಮತ್ತು ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಸಮಾಧಿಗನ್ನು ಮೂರು - ನಾಲ್ಕು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು ೧೫ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯಭಾಗ ಅಥವಾ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕಾರದ ಕಡಪ ಅಥವಾ ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಮಾಧಿಗಳ ಫಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿರುವ ವಿವರಗಳು ಸಮಾಧಿ ಶಾಸನಗಳು ಎಂಬ ಹೊಸ ವರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಈ ಸಮಾಧಿಗಳ ಶೋಧ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರಬಂದ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

ಶಾಸನಗಳ ಸಾರಾಂಶ

ಸಂಖ್ಯೆ (ಶಾಸನಗಳ ಪಾಠವನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ)

೧. ಜಾಸ್ ಕಾರ್ಟರ್‌ನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಲಾಗಿರುವ ಶಾಸನ.
೨. ಡಯಾನಳ ಪತಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆಯಾಗಿ ಕುಡಾರ್ಡ್ ಎಂಬುವವನು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತ, ರೋಧಿಸಬೇಡಿ, ಪುನಃ ಎಲ್ಲರೂ ಭೇಟಿ ಆಗೋಣ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.
೩. ಹುಣಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಥಾಮಸ್ ಪಾಲ್ ಸಬ್‌ಲಿವರ್ನಿರ್ ಆಗಿ ೩೨ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಗನನ್ನು ಆಗಲಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆತನ ಪತ್ನಿ ಈ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾಳೆ.
೪. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಹೆಚ್. ಬಡ್, ಸಬ್ ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಸನರಿ ಜನರಲ್‌ನ ಮಗಳಾದ ಮೇರಿ ಸುಸನ ಲೂಯಿಸಳು ಎಡತೊರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇವಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.
೫. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ವಿಲಿಯಂ ಹೆನ್ರಿ ಬಡ್‌ನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರಳಾದ ಪತ್ನಿ ಲೂಸಿ ಅಕುಸ್ತ ಮೇರಿ, ಇವಳ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.
೬. ಸೇಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂತೇರಂಪಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಬಡ್ ಕಿರಿಯ ಮಗಳು ಅಲೀಸ್‌ಳ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ, ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.

೭. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಮಾರ್ಕೆಲೆಸ್ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ, ಗೌರವ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಅವನ ತಂದೆ, ವಿಲಿಯಂ ಜೋಸೆಫ್ ಗ್ರೇಸ್ ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.
೮. ಹುಣಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ವಿಲಿಯಂ ಮ್ಯಾಕ್‌ಲೇನ್ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.
೯. ಮೇರಿ ಎವಲಿನ್ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಯಾದ ಜಾರ್ಜ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಸೆಲ್‌ರವರು ಹಾಕಿಸಿದ ಶಾಸನ.
೧೦. ಜಾರ್ಜ್ ರಸೆಲ್, ಸಬ್ ಓವರ್‌ಸೀರ್, ಕಮಿಸೇರಿಯಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಇವನ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಸಮಾಧಿ.
೧೧. ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ವಿಲಿಯಂ ಹೆನ್ರಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದು ಆಗ್ನೆಸ್ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಜಾನ್ ಮತ್ತು ಮೇರಿಲಾಡನ್‌ರವರು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಸಮಾಧಿ.
೧೨. ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಜಾನ್ ಫಾಕ್ಸರ್, ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಒಫೀಸಿ ಕಾರಿ, ಮಡ್ರಾಸ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಎಸ್ಪೆಷ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್, ಆತನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಲಾಗಿರುವ ಶಾಸನ.
೧೩. ಮೇಲಿನ ಹಂತ : ಡಬ್ಲ್ಯು. ಜೆ. ಗೇಸ್, ಇವನ ಪತ್ನಿ ಚಾರೊಲೆಟ್ ಮತ್ತಿಲ್ಲ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದಾಗ, ಓ ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಯಿ ನೀನು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆಷ್ಟು ನೋವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀನು ಚಿಂತಿಸು.
ಕೆಳಹಂತ : ಆರ್. ಬ್ಲೂಫೆಲ್ಡ್‌ನ ಪತ್ನಿ ಚಾರೊಲೆಟ್ ಮತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುವಳು ಬರ್ಮಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉಗಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ ೮ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೮೬೮ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕ್ಷಿಪ್ರವಸ್ಥೆ (ಅಪ್ರೊಪ್ಪೆಕ್ಟ್) ಆಘಾತದಿಂದ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ್ದರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ಅವಳ ಹಿರಿಯ ಮಗಳಾದ ಎಂ. ಗೇಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಇವಳು ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.
೧೪. ದಿನಾಂಕ ೬ನೇ ನವೆಂಬರ್ ೧೮೬೪ರಂದು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಈಸ್ಟರ್ ಹೆರ್ಟ್.
೧೫. ಜಾರ್ಜ್ ಹೋರ್ಟನ್ ಎಂಬುವವನ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಹಾಕಿಸಲಾಗಿರುವ ಶಾಸನ.
೧೬. ಸಿಸಿಲಿಯ ಮತ್ತು ಥಾಮಸ್ ಥಾಟೆ ರಸೆಲ್ ರವರ ಎರಡೂ ಮಕ್ಕಳು ದಿನಾಂಕ ೧೮ನೇ ಜುಲೈ ೧೮೭೨ರಂದು ಜನಿಸಿ, ೭ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೭೫ರಂದು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಜಾರ್ಜ್ ಹೂಸನ್ ಹಾಗೂ ದಿನಾಂಕ ೨೩ನೇ ಜುಲೈ ೧೮೭೩ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ದಿನಾಂಕ ೮ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೭೫ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಮಕ್ಕಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಲಾಗಿರುವ ಶಾಸನ. (ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಎಂದಿರುತ್ತದೆ).

೧೭. ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ, ಥಾಮಸ್ ಕಟೆ ರಸೆಲ್‌ನ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರಳಾದ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಿ ER (ಇಂಜಿನಿಯರ್?) ಹೂಸನ್‌ನ ಪುತ್ರಿ ಸಿಸಿಲಿಯ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಮಗುವಿನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದೆ.

೧೮. ಹುಣಸೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಜಾನ್ ಬ್ರೀವರ್‌ನ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರಳಾದ ಪುತ್ರಿ ಜಾನ್ ಟೈಲರ್ ಲ್ಯಾಂಬರ್ತ್ ಬ್ರೀವರ್‌ಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.

೧೯. ಪ್ರೀತಿಯ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಪ್ರೀತಿಗೊಳಪಟ್ಟಿದ KL (ಕರ್ನಲ್?) ಎಫ್. ಕಿಂಗ್, ಏಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಎಡೊತೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇ ೧೮೮೧ರಂದು ಮರಣಹೊಂದಿದ ಈತನನ್ನು ಹುಣಸೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೂಳಲಾಗಿದೆ.

(ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾಲರ್ ಅಂಡ್ ಕಂ...ಬೆಂಗಳೂರು ಎಂದು ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿದೆ)

೨೦. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಿಬೆಟ್ಟ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೮ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೮೮೪ರಂದು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಪರ್ಸನ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಮತ್ತು ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ ೧೩ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೮೮೪ ರಂದು ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಈತನ ಪುತ್ರ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಪರ್ಸನ್, ಇವರ ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨೧. ಅಟ್ಲೆಲ್ ಲೇಕ್ ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್‌ನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳಾದ ಪತ್ನಿ ಕ್ಯಾಥರಿನ್ (ಕಾಟಿ) ಎಂಬುವಳು ದಿನಾಂಕ ೪ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೮೮೭ರಂದು ಭಾರತದ ಕೂರ್ಗನ ಪೊಲ್ಲಿಬೆಟ್ಟದ ವಾಶುಳ್ಳಿ (ಹೊಸಳ್ಳಿ), ಇಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.

[ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ : ಸ್ಯಾಂಡರ್ಸ್ (ಲಂಡನ್) ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಎಂದು ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿದೆ.]

೨೨. ಮೆಕ್ಸಿಕೋದ ತಪಚಾಲುನ ರಾಬರ್ಟ್ ಒಕ್ಲೆವ್ ಸ್ಟೀವೆನ್‌ಸನ್‌ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಕೂರ್ಗನ ಗೌರಿಬೆಟ್ಟದ ದಿವಂಗತ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಪರ್ಸನ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಲೆನ ಎಂಬುವಳು ೮ನೇ ಜೂನ್ ೧೮೯೫ರಂದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವಳ ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.

೨೩. ೨೧ನೇ ನವೆಂಬರ್ ೧೮೯೭ ರಂದು ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಬಾರ್ಬರ ಮೇರಿ ವಿಲ್ಲಿನ್‌ಸನ್ ಪುತ್ರಿಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿರುವ ಶಾಸನ.

೨೪. ೧೮ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೦೧ರಂದು ಹುಣಸೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಡಬ್ಲ್ಯು.ಇ.ಪೆಟ್ರಿಕ್‌ಹೆ ಎಂಬುವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪತ್ನಿ ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ಮೇರಿ ಮದರ್‌ವೆಲ್ ಎರೂತ್‌ಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹಾಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨೫. ೨೪ನೇ ಜುಲೈ ೧೯೦೫ರಂದು ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಎಗ್ಮೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಪರ್ಸನ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ ೭೯ ವರ್ಷದ ವಿಧವೆ ಪತ್ನಿ ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ಳ ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿಸಲಾಗಿರುವ ಶಾಸನ.

೨೬. ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಪರ್ಸನ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಜೂನಿಯರ್.

ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟವರ ಜನಿಸಿದ ಮತ್ತು ಗತಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ, ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಶಾಸನಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಗತಿಸಿದ ವರ್ಷವನ್ನೇ ಶಾಸನದ ಕಾಲಗಣನೆಗಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಯುತ ರೈಸ್ ರವರು ದಾಖಲಿಸಿರುವಂತೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೨೧ ರಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೧ರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೫ರ ಸಮಾಧಿಯೊಂದು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ೨ ತಿಂಗಳ ಮಗುವಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ೭೯ ವರ್ಷದ ವೃದ್ಧರವರೆವಿಗೂ ಸಮಾಧಿಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಹತ್ತು ಜನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ, ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದ ಅಂದರೆ ಬಡ್ ಕುಟುಂಬದ ಮೂರು, ಗ್ರೇಸ್ ಕುಟುಂಬದ ಎರಡು, ರಸೆಲ್ ಕುಟುಂಬದ ಐದು ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾಕ್ ಪರ್ಸನ್ ಕುಟುಂಬದ ಐದು ಸಮಾಧಿಗಳಿದ್ದು, ಉಳಿದವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬದವರದಾಗಿದೆ. ಸಮಾಧಿಸ್ಥರಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮೀಯರಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಾಟೆಸ್ಟೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿರುವ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಹುಣಸೂರು, ಎಡತೊರೆ (ಈಗಿನ ಕೆ. ಆರ್. ನಗರ), ಸೇಲಂ ಬಳಿಯ ನಂತೆರಂಪಳ್ಳಿ, ಬರ್ಮಾ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉಗಿಹಡಗಿನ ಮೇಲೆ, ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಿಬೆಟ್ಟ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಪೊಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ಬಳಿಯ ಹೊಸಳ್ಳಿ, ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಮದರಾಸಿನ ಎಗ್ಮೋರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟಿರುವವರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ನಿಧನಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲವಾದರೂ ಚಾರೊಲೆಟ್ ಮತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುವವಳು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕ್ಷಿಪ್ರಸನ್ನಿಯಿಂದಲೂ, ಕರ್ನಲ್ ಕಿಂಗ್ ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಬಡ್ ಕುಟುಂಬದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಬಾಲಕಿ ಅಲಿಸ್ ಸೇಲಂನಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾದಿಂದಲೂ ನಿಧನ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ದೂರದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೃತ ದೇಹವನ್ನೋ ಅಥವಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೋ, ಸುಲಭವಾದ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದೂ ಕಾಡು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಹೇಗೆ ತಂದು ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ಕುತೂಹಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ವಿಷಯ.

ಗತಿಸಿದವರ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಜೇನ್ ಟೇಲರ್ ಲ್ಯಾಂಬರ್ತ್ ಬ್ರೀವರ್ ಎಂಬುವವಳು ಸ್ಕಾಟ್‌ಲೆಂಡ್‌ನ ರಾಕ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ಷೈರ್‌ನವಳೆಂದೂ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆಥರಿನ್ ಸ್ಕಾಟ್‌ಲೆಂಡ್‌ನ ಬೆನೆಫಾನ್‌ನವಳೆಂದೂ, ಕರ್ನಲ್‌ಕಿಂಗ್ ಏಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀನಾಳ ಪತಿ ಮೆಕ್ಸಿಕೋದ ತಪಚಾಲ್‌ನವನೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೨೧ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಎ. ಎ. ಎಫ್. ಟಿ., ಕಮಿಷನರ್ ಆಫ್ ಕಂ. ಆಫ್ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಎ. ಎ. ಎಫ್. ಟಿ. ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೩ರ ಎರಡು ಹಂತದ ಒಂದೇ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಿದ್ದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೫೮ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿರುವ ಚಾರ್ಲೆಟ್ ಮತಿಲ್ಡಳ ಪತಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಜೆ. ಗೇಸ್‌ನ ಪತ್ನಿ ಎಂದೂ, ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಕೆಳಹಂತದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೬೯ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಆರ್. ಬ್ರೋಫೆಲ್ಡ್‌ನ ಪತ್ನಿ ಎಂದೂ ನಮೂದಿತ ವಾಗಿರುವುದು ಗೊಂದಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಳಹಂತದ ೧೮೬೮ರ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಗೇಸ್‌ನ ಹಿರಿಯ ಪುತ್ರಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿರುವುದಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಲಿನ ಹೆಸರು, ಊರು ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ

- ೧ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಬ್ರೌನ್ ಕ್ಯಾಥರ್ಡ್ಲೆ ಬಾಂಬೆ (ಶಾ. ಸಂ. ೫)
೨. ಬೆಂಗಳೂರು ಸ್ಕಲ್ಪೆಚರ್ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಟಿ. ಲಾರಿ (ಶಾ. ಸಂ. ೬)
೩. ಬೆಂಗಳೂರು ಮೂರ್ತಿ (ಶಾ. ಸಂ. ೧೧)
೪. ಕೌಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು (ಶಾ. ಸಂ. ೧೬)
೫. ಸ್ಮಾಲರ್ ಆಂಡ್ ಕೊ... ಬೆಂಗಳೂರು (ಶಾ. ಸಂ. ೧೯)
೬. ಸ್ಯಾಂಡರ್ಸ್ (ಲಂಡನ್) ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ (ಶಾ. ಸಂ. ೨೧)

ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಶಾಸನವನ್ನು ಕಂಡರಿಸಿದವರದೇ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರದೇ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವೃತ್ತಿಗಳತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿದರೆ ಆರು ಜನ ಗೃಹಿಣಿಯರು (ಹೌಸ್ ವೈಫ್), ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಎ. ಎ. ಎಫ್. ಟಿ., ಕಮಿಷನರ್ ಆಫ್ ಕಂ. ಆಫ್ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ (೧೮೨೧). ಕಂಡಕ್ಟರ್ (೧೮೨೩), ಸಬ್ ಓವರ್ಸಿಯರ್, ಪಬ್ಲಿಕ್‌ಕ್ಯಾಟಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ (೧೮೨೬), ಸಬ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಸ್ಸರಿ ಜನರಲ್ (೧೮೩೯), ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಸ್ಸರಿ ಜನರಲ್ (೧೮೫೦), ಎಮಿಸೇರಿಯಟ್ ಸ್ಟ್ಯಾಫ್ ಸರ್ಜನ್ (೧೮೫೦), ಸಬ್ ಓವರ್‌ಸಿಯರ್ - ಕಮಿಸೇರಿಯಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್

(೧೮೫೪), ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಅಪೋಥಿಕರಿ, (ಔಷಧಿ ನೀಡುವವ) ಮದ್ರಾಸ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಎಸ್ಪೆಶ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ (೧೮೫೪), ಕಂಡಕ್ಟರ್ - ಕಮಿಸೇರಿಯಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ (೧೮೫೮), ಫಿಲಿನ್ ರೆಜಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಸೇನೆ ನೌಕರ (೧೮೭೩), ಕರ್ನಲ್ (೧೮೮೧) ಇತ್ಯಾದಿ ಮೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಯುತ ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ರವರು ದಾಖಲಿಸಿರುವಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಹುದ್ದೆಗಳು ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ (ಕಮಿಸೇರಿಯಟ್) ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪುರು ಇಲಾಖೆ (ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕ್ಯಾಟಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್)ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾರಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಇಲಾಖೆಗಳ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೫೦ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮೃತ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಮಾರ್ಕೆಲೆಸ್‌ನ ತಂದೆ ವಿಲಿಯಂ ಜೋಸಿಕ್, ದೂತವಾಸದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಕ (ಎಮಿಸೇರಿಯಟ್ ಸ್ಟ್ಯಾಫ್ ಸರ್ಜನ್) ಎಂದೂ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೫೪ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮೃತ ಜಾನ್ ಫಾಕ್ನರ್, ಮದ್ರಾಸ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಎಸ್ಪೆಶ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ (ಔಷಧಿ ನೀಡುವ ಸಹಾಯಕ) ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಒಪೋಥಿಕರಿ ಎಂದೂ ನಮೂದಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೌಕರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹುಣಸೂರು, ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡುವ ಕೇಂದ್ರ, ಒಂದು ಕಂಬಳಿ ತಯಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮರದ ದಿಮ್ಮಿಗಳ ದಾಸ್ತಾನು ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದಿತ್ತೆಂದೂ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೬೪ರ ವರೆಗೆ ಮದರಾಸಿನ ಕಮಿಸೇರಿಯಟ್ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ, ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ರೈಸ್‌ರವರು (ಪುಟ ೬೮೪) ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೧೩ರಲ್ಲಿ ಮದರಾಸು ಕಮಿಸೇರಿಯಟ್‌ನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹ್ಯಾರಿ ಎಂಬುವವನಿಗೆ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ತಳಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಕರ್ನಲ್ ಡೇವಿಡ್‌ಸನ್ ಎಂಬಾತನು ದಿನಾಂಕ ೫-೧೧-೧೮೨೩ರಲ್ಲಿ, ಮದರಾಸಿನ ಕಮಿಸ್ಸರಿ ಜನರಲ್ ರವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಮುಖೇನ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಮಿಸೇರಿಯಟ್ ಘಟಕವನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಇಲ್ಲಿನ ನೌಕರರ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕಾರಣ ಅಮೃತಮಹಲ್

ತಳಿಯು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳದೇ ಹೋಯಿತೆಂದೂ, ೧೩ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ತಳಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. (ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ - ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಎಂ. ಎ. ರೌಲಂಡ್ಸ್).

ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಗೋಮಾಳವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುನೇಶ್ವರ ಕಾವಲ್ (ಪುರಭವನ ಕಟ್ಟಡವಿರುವ ಸ್ಥಳ) ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮೈದಾನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ರಸ್ತೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಮಾಂಕಿತಗೊಂಡ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ದಾಸ್ತಾನು ಮಳಿಗೆ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿಗಿರುವ ಚೌಕಾಕಾರದ ದೊಡ್ಡದಾದ ಜಾಗವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಗಾರೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಸುಮಾರು ೪೦ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಬುರುಜು ಕಂಬಗಳು, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ ಮತ್ತು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಡಿಗಳಿರುವ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಎರಡು ಕಾವಲು ಕೊಠಡಿ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಖಾಲಿ ಜಾಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಸಾಲು ಕೊಠಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಎಲ್ಲವೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಶುಇಲಾಖೆ, ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಉಗ್ರಾಣಗಳು ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಈ ರಸ್ತೆಗೆ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಎಂದು ನಾಮಾಂಕಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದ ಎದುರುಗಡೆ ಮತ್ತು ಎಡಭಾಗ ದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡ ಹಾಗೂ ಸಮುಚ್ಚಯದ ಪೂರ್ವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ (ಚರ್ಚಿನ ಪಕ್ಕದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ) ಇಂದಿಗೂ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳು, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಕಮಸ್ಲೇರಿಯಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಭಾಗವು ಇಲ್ಲಿದ್ದುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತಿದಂತೆಯೇ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವು ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾಂಕ್ಸ್ ದ್ವೀಪದ ಚರ್ಚ್ ನೌಕರನೊಬ್ಬನ ಪ್ರತಿನಾಡ ಮಾರ್ಕ್ ಕಬ್ಬನ್ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೦೧ರಲ್ಲಿ (ಹದಿನಾರನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ) ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದ ಮೇಜರ್ ವಾಕ್ಸ್ (ಆಗಿನ ಮೈಸೂರು ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ)

ಬಳಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂದೂ, ಮುಂದೆ ಕಮಸ್ಲೇರಿಯಟ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಪಡೆದು, ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದು ಕರ್ನಲ್ ಮೋರಿಸನ್ ಎಂಬುವವನು ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬಡ್ತಿ ಹೊಂದಿ ತಿರುವನಂತ ಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ನಂತರ, ಈತನೇ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. (ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್, ಮೈಸೂರು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ - ಪುಟ ೪೩೨)।

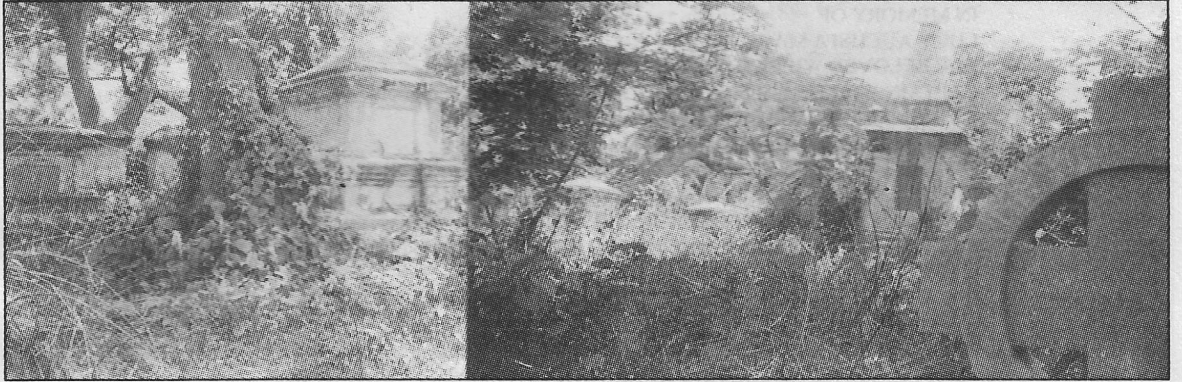
ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು ದಿನಾಂಕ ೧.೧.೧೮೮೨ರಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ೩೦ ಮಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೨, ೫೦೨ ರಾಸುಗಳಿದ್ದು, ೪೬೧೮ ಹಸುಗಳು ಮತ್ತು ೧೭೭ ಬೀಜದ ಹೋರಿಗಳಿದ್ದವು. ನಂತರ ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು (೩ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ) ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೪೦೦ ರಂತೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದು, ನಂತರ ಇದನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೮೬ರಲ್ಲಿ (ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ೨೦೦೦ರಂತೆ) ಕಡಿಮೆ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೯೪ರಲ್ಲಿ ಆರು ಡರೋಗಾಗಳು (ದನ ಕಾಯುವವರು) ೨೩ ಮಂದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ, ಆಗ ಹುಣಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳದೆ, ಇತರೆಡೆಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಮದರಾಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. (ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್, ಮೈಸೂರು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್).

ಮುಂದುವರೆದು, ಕಾಫಿ ಬೀಜದ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಅದು ತರುವ ಲಾಭವನ್ನು ಅರಿತ ಬ್ರಿಟಿಷರು, ಈ ಸಮಾಧಿಗಳಿರುವ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೬೦ರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡದ ಸಂಕೀರ್ಣವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕಾಫಿ ಕ್ಯೂರಿಂಗ್ (ಸಂಸ್ಕರಣೆ) ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲ್ಭಾಗ (BS) ಎಂಬ ಲೋಗೋ ಗುರುತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟೆಯೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ೧೮೭೩ ಎಂದು ಕಂಡರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೬೪ರಲ್ಲಿ ಕಮಸ್ಲೇರಿಯಟ್ ವಿಭಾಗವು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಪಕ್ಕದ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಾಫಿ ಬೀಜವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಒಣಗಿಸಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲಾದ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಈ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದು, ಈ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರನ್ನು (ಈಗಲೂ ಇಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಭಾಷಿಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ನೆಲಸಿರುತ್ತವೆ) ತಮ್ಮ ಘಟಕದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆಯ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು

ಸೂಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಗಂಟೆಯನ್ನು (ಸೈರನ್) ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೧೩ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಶು ಇಲಾಖೆಗಳು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೬೪ರವರೆವಿಗೆ ಅಂದರೆ ೫೧ ವರ್ಷಗಳು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ತಳಿಯ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದು, ತದನಂತರ ಹಲವಾರು

ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೮೨ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು, ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಅಮೃತಮಹಲ್ ತಳಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದು, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೯೪ರ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ತನ್ನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು ಹಾಗೂ ಇದಾದ ನಂತರ ಕಾಫಿ ಸಂಸ್ಕರಣ ಘಟಕವಿದ್ದುದರಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೫ರ ವರೆವಿಗೂ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿದ್ದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಜನರು ಬಹುಶಃ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ವಾಸವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆರವು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ

ಅನುಬಂಧ

ಶಾಸನ ಪಾಠಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆ : ಮೈಸೂರು

ತಾಲ್ಲೂಕು : ಹುಣಸೂರು

ಸ್ಥಳ : ಹುಣಸೂರು ಕಾಫಿ ವಕ್ಸನ್ ಹಿಂಭಾಗ (ರುದ್ರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿರುವ ಸಾಮಾಧಿ ಶಾಸನಗಳು)

ಶಾ.ಸಂ. ೧

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೧

ಶಾ.ಸಂ. ೨

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೩

SACRED

TO THE MEMORY

MR JAS CARTER

DEPY AFFT

COMMISSIONER OF COMY

OF ORDINANCE

WHO DIED AT HOLSOOR

THE 7TH JUNE 1821

AGED 50 YEARS

IN THE MEMORY

OF

MRS DIANA CUDDARD

WIFE OF MR CONDUCTOR CUDDARD

WHO DIED AT HOONSOOR THE 6TH DAY OF

JANUARY 1823

AGED 36 YEARS TO WHOOM AND FOUR CHILD

REN IS THIS MONUMENT EREC

TED BY A DIFOONFOLET HUSBAND

AND FATHER AS A TRIBUTE

OF FINORE AND AFFECTIONATE REGRETT

WEEP NOT PREPARE

IN DEATH WE WILL MEET AGAIN

(tom, brick and mortar, kadapa slab)

ಶಾ.ಸಂ. ೩

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೬

ಶಾ.ಸಂ. ೪

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೩೯

SACRED

TO THE MEMORY

OF

IN MEMORY OF

MARY SUSANA LOUISA

ELDEST DAUGHTER OF

MR THOMAS WALL
LATE SUB OVERSEER OF THE PUBLIC
CATTLE DEPOT AT HUNSORE WHO DE
PARTED THIS LIFE ON THE
13 TH DAY OF DE
CEMBER AD 1826
AGED 52 YEARS
HE SERVED THE HONBLE
COMPANY FOR A PERIOD
OF 32 YEARS HAS LEFT A WIDOW AND A SON
TO DEPLORE HIS IRREPAIRABLE LOSS
THIS TOMB IS ERECTED BY HIS DISCONSOLATE WIFE
BLESSED.....DEAD WHICH DIE IN THE LORD
(high brick and mortar construction with a kadapa slab)

CAPTAIN W H BUDD
SUB ASSISTANT COMMISSARY GENERAL
WHO DIED AT EDATHORE
ON THE 27 TH DAY OF
JANUARY 1839
AGED SIX YEARS AND 4 MONTHS

ಶಾ.ಸಂ. ೫

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೦

IN MEMORY OF
LUCY AUCUSPA MARY
THE BELOVED WIFE OF
CAPTAIN WILLIAM HENARY BUDD
ASSISTANT COMMISSARY GENERAL
WHO DEPARTED THIS LIFE
ON THE 31 ST JANUARY 1850
IN THE 38TH YEAR OF HER AGE
SINCERELY AND RESERVEDLY REGRETED BY ALL WHO NEW HER
SHE LIVED AND DIED A SINCERE AND HUMBLE CHRISTIAN
CHERISHING THROUGH LIFE AS HER
ONLY GROUND AND HOPE FOR ETERNITY
A SIMPLE AND UNSWERING FAITH IN THE SAVING MERITS
OF CHRISTS ATONEMENT : AND ENJOYING IN HER
LOST MOMENTS AS SHE HAD EVER THOUGHT THAT
...ITH HUMBLY EXPECTED A QUITE COMPOSSER
...ERENITY IF MIND AND A PERFECT RESIGNATION
...E DEVINE WILL WHICH WERE UNEXPRESSABLY
...ING AND SOOTHING TO HERSELF AND EMINENTLY
...TIVE AND CONSUTORY TO HER AFFLICTED RELATIVES
AND FRIENDS
W. BROWN
CATHEDRAL
BOMBAY
(Slab is marble, three step brick and mortar construction)

ಶಾ.ಸಂ. ೬

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೦

ಶಾ.ಸಂ. ೭

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೦

IN MEMORY OF
ALICE
YOUNGEST DAUGHTER OF
CAPTAIN AND MRS BUDD
SHE DIED OF CHOLERE AT
NANTERAMPILLAY IN
THE SALME DISTRICT
ON THE 16TH OF MARCH 1850 AGED 4 YEARS

Sacred
To the memory of
ALEXANDER MARCELLUS
Youngest son of
emmissariat staff serjeon
WILLIAM JOSICH GRACE
who died at hoonsoor
the 26th day of april 1850 died one year
eight months and 14 days
...here is that radiant sleep see it and weeped

BANGALORE SCULPTURE W. T. LAWRY.

(single, tomb type, used marter and bricks, kadapa slab)

ಶಾ.ಸಂ. ೮

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೩

ಶಾ.ಸಂ. ೯

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೪

SACRED
TO THE MEMORY
OF

SACRED
TO THE MEMORY
MARY EVELYN

WILLIAM MC LEAN
WHO DIED AT HOONSOOR
3RD DECEMBER 1853
AGED 39 YEARS
TILL CHRIST SHALL COME TO ROUSE
THE SLUMBERING DEAD
FAREWELL PALE LIFELESS CLAY
A LONG FAREWELL
(carged flat slab)

ಶಾ.ಸಂ. ೧೦ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೪
SACRED
TO THE
MEMORY
OF
GEORGE
RUSSELL
SUB OVERSEER
OF THE
COMMISSARIAT DEPART
WHO DEPARTED THIS LIFE
ON THE
16TH MARCH 1854
AGED
41 YEARS 3 MONTHS 19 DAYS
READER PREPARE TO MEET THY GOD
(granite slab)

ಶಾ.ಸಂ. ೧೨
SACRED
TO THE
MEMORY
OF
JOHN FAUKNER
ASSISTANT OPOTHICARY
MADRAS MEDICAL ESTABLISHMENT
WHO DEPARTED THIS LIFE
ON THE
20 TH MARCH 1854
AGED 39 YEARS AND 2 MONTHS
BLESSED ARE THE DEAD WHICH DIED IN THE LORD

ಶಾ.ಸಂ. ೧೩ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೮
TOP
IN MEMORY
OF
CHOROLATTE MATILDA
THE BELOVED WIFE OF
CONDUCTOR
W.J. GACE
COMMISSARIOT DEPART
WHO DIED ON THE 9TH DAY OF MAY 1858
AGED XLVIII YEARS
OH MOTHER DEAR WOULD BE A SIN
TO WISH.....BACK HERE

WHO DEPARTED THIS LIFE ON THE
14TH MARCH 1854
AGED 1 YR 4 MONTHS AND 4 DAYS
THE INFANT DAUGHTER OF GEORGE AND CATHERINE
RUSSEL

THY WELL BE DONE

ಶಾ.ಸಂ. ೧೧ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೪
SACRED
TO THE MEMORY OF
WILLIAM HENRY
WHO DIED ON THE
17TH MARCH 1854
AGED 5 YEARS AND 10 MONTHS
AND OF

AGNES
WHO DIED ON THE 10 JULY
OF THE SAME YEAR
AGED 1 MONTH
THE BELOVED CHILDREN
OF
JOHN AND MARY LAUDON

Bangalore Murthy
(Granite Slab)

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೫೪

ಶಾ.ಸಂ. ೧೪ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೬೪
ESTHER HEARD
1864
6 NOV AE 2 MONTH

(A big granite cross)

YET OF...THINK HOW SHOULD FEEL
IF SUCH A THING COULD BE
DEATH

LOWER

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೬೮

ಶಾ.ಸಂ. ೧೫

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೭೩

CHOROLETTE MATHILDA
WIFE OF CONDUCTOR R BLOFELD
COMMISSARIOT DEPT
ON BOARD STEM SHIP BURMAH
ON THE MORNING OF THE 8 TH OCT 1868
OF HEAD APOPLE
THE EDLEST DAUGHTER OF M. GACE
BANGALORE

SACRED
TO THE MEMORY
OF
GEORGE HORTON
(on the flower base)

(on the botton base)

LATE OF THE 56TH REGT
WHO DIED 3RD NOV 1873
AGED 31

(tomb type, marter and bricks doubled storied)

(granite, flower top and flat two storied base)

ಶಾ.ಸಂ. ೧೬

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೭೫

ಶಾ.ಸಂ. ೧೭

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೭೫

SACRED TO THE MEMORY OF
GEORGE HUSON
BORN 18THE JULY 1872
DIED 7 TH JANY 1875
ALSO
WILLIAM EDWARD
BORN 23 RD JULY 1873
DIED 8TH JANY 1875
BOTH THE CHILDREN OF
CECELIA AND THOMAS THATE RUSSEL
THY WILL BE DONE

SACRED
TO
THE MEMORY OF
CECILIA
THE BELOVED WIFE OF
THOMAS KATE RUSSEL
AND
SECOND DAUGHTER OF MR
ER HUSON
WHO DIED ON THE 3RD MAY 1875
AGED 20 YEARS
DEEPLY REGRETTE BY ALL
WHO KNEW
ALSO TO THE MEMORY
OF AN INFANT SON WHOOM
THE LORD LOVETH HE CHASTENATH

COWLY

BANGALORE

(Granite slab on the matter and brick construction)

(Brick and marter with granite slab)

ಶಾ.ಸಂ. ೧೮

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೭೮

ಶಾ.ಸಂ. ೧೯

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೧

THY WILL BE DONE
TO THE MEMORY OF
JANE TAYLOR LAMBERT BREWER
THE BELOVED WIFE OF
JOHN BREWER
WHO DIED AT HOONSOOR
ON THE 26TH JULY 1878
BORN ON THE 17TH JANUARY 1847
AT ROXBURGHSHIRE SCOTLAND
WATCH AND PRAY FOR

SACRED
KL. F. KIND
ASSIENCE
AGED 40 YEARS AND 3 MONTHS
WHO RESTED FROM HIS LABOURES
ON 12TH MAY 1881
DEEPLY LAMINATED AND LOVED BY HIS DEAR WIFE
AND CHILDREN BORN AT ADEN DIED AT
EDOTORE
BURRIED AT HUNSUR
THOU ART MY ROLE OF RICH
TEOUSNESS
MY JESUS AND MY ALL

(flat sone slab bed, cross at behind)

NOT WHEN THE TIME IS
BLESSED ARE THE DEAD
DIE IN THE LORD

Small and co...

Bangalore

(polished granite)

(Granite, single milestone type)

ಶಾ.ಸಂ. ೨೦
IN LOVING MEMORY
OF
CHARLES MAGPHERSON GRANT
WHO DIED AT
GOWRIE BETTA EXTAGE SOUTH COORG
THE 8TH SEPTEMBER 1884
AGED 59 YEARS

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೪

ಶಾ.ಸಂ. ೨೧
SACRED TO THE MEMORY OF
CATHARINE (KATE)
DEARLY BELOVED WIFE OF
ATWELL LAKE ALEXANDER
WHO DIED AT WOSHULLI POLLIBETTA, CORD, INDIA
4TH AUG 1887
AGED 30 YEARS

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೪

ALSO HIS SON

CHARLES MAGPHERSON
WHO DIED AT THE SAME PLACE
ON THE 13TH DECEMBER 1884
AGED 29 YEARS
HAVE LOVED THEE WITH AN
EVERLASTING LOVE THEREFORE
WITH LOVING KINDNESS HAVE
I DRAWN THEE

(Three steps granite slat, flat)

SANDERS (LONDON) ENGLAND

(small, three pices of marble one upon another)

ಶಾ.ಸಂ. ೨೨
IN LOVING MEMORY
OF
LENA
BELOVED WIFE OF
ROBERT OCLIVE STEVENSON
TAPACHALU, MEXICO
+
AND DAUGHER OF THE LATE
CHARLES MACPHERSON GRANT
OF GOWRIE BETTA COORG
WHO DIED IN PEACE AT MYSORE
ON THE 8THE JUNE 1895
AGED 38
I AM THE PESERUCTION AND THE LIFE

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೫

ಶಾ.ಸಂ. ೨೩
IN
LOVING MEMORY OF
BARBARA MARY WILKINSON
BORN 22ND SEPTEMBER 1897
DIED 21ST NOVEMBER 1897
BECAUSE I LOVE THOUGH SHALT LIVE ALSO
GOOD NIGHT BELOVED SLEEP AND TAKE THY
REST
LAY DOWN THY HEAD UPON THY SAVIOUR'S
BREAST

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೭

(POLISHED GRANITE, VERTIAL CROSS)

(white marble sheet, white granite, cross on the tob slab)

ಶಾ.ಸಂ. ೨೪
SACRED
TO THE MEMORY OF
KATHERENE MARY MOTHERWELL EARRUTH
BELOVED WIFE OF W. E. PETHRIC HAY
BORN AT BANEF SCOTLAND
28TH AUGUST 1849
DIED AT HUNSUR
18 TH MARCH 1901

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೫

ಶಾ.ಸಂ. ೨೫
IN LOVING MEMORY OF
MARGARET GRANT
WIDOW OF
CHARLES MACPHERSON GRANT
WHO DIED AT EGMORE MADRAS
ON THE 24TH OF JULY 1905
AGED 79 YEARS
THE MEMORY OF THE JUST IS BLESSED

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೦೧

(Three steps granite, polished, Cross in the behind)

YES I HAVE LOVED THEE WITH AN
EVERLASTING LOVE THEREFORE WITH
LOVING KINDNESS HAVE I DRAWN THEE

(Red granite, rock type with a cross of red granite sculptured as wood)

ಶಾ.ಸಂ. ೨೬
CHARLES MACPHERSON GRANT JUNIOR

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೦೬

(Granite two steps - polished)